

**09135009 számú Reumatológiai szakápoló megnevezésű szakképesítés
megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Reumatológiai szakápoló
- 1.2 Ágazat megnevezése: Egészségügy
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0913 Ápolás és szülésznőképzés

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Reumatológiai szakápoló
- 2.2 Szintjének besorolása
  - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 5
  - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 5
  - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 5

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály:

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A reumatológiai szakápoló reumatológiai betegségben szenvedő betegeket ápol, gondoz kórházi fekvőbeteg-szakellátó osztályon, járóbeteg-szakellátó szakrendelésen, nappali kórházban, reumatológiai centrumként működő részlegeken. Anatómiai, élettani-kórélettani, szakápolási, fizioterápiás, pszichológiai, ergoterápiás, egészségnevelési, valamint rehabilitációs ismeretek birtokában egyénre szabottan kezeli, gondozza, edukálja a betegeket, a hozzátartozókat a specifikus szakellátás és a komplementer medicina módszereivel. Kompetenciaszintjének megfe-

előben – Nemzeti Mozgásszervi Programban megfogalmazott elvekkel összhangban – közreműködik a szekunder és terciér prevencióban, tanácsot ad az egészségpedagógiai, didaktikai alapelvek alapján a betegséggel kapcsolatos speciális ismeretekre, az életmódra, a szükséges gyógyászati és rehabilitációs eszközök alkalmazására vonatkozóan. Egészségügyi dokumentációt vezet az érvényben levő jogi és minőségirányítási szabályok szerint.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
  - 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -
  - 5.1.2 Nyilvántartó hatóság: -
  - 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség: érettségi végzettség
- 6.2 Szakmai előképzettség: érettségi végzettséget követő minimum három éves és legalább MKKR 5 besorolású ápoló, csecsemő- és gyermekápoló vagy általános ápoló végzettség
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges
Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESzCsM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: 1 év reumatológiai osztályon ápoló, illetve csecsemő- és gyermekápoló munkakörben töltött szakmai gyakorlat

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 600 óra
- 7.2 Maximális óraszám: 660 óra

8. A szakmai követelmények leírása:

- 8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Vizsgálja és elemzi a reumatológia és a társszakmák együttműködését, a határterületeket.	Ismeri a reumatológia tárgykörét, annak a képzési területébe tartozó és azzal tágabb kapcsolatban lévő területeit.	Igényesen fejleszti szakmai elméleti és gyakorlati tudását, nyitott az új ismeretek befogadására, elkötelezett azok felelősségteljes alkalmazására a mindennapi munkájában.	Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hozzájárul szakterületének fejlesztéséhez.
Elkülöníti az egyes reumatológiai betegségeket, elemzi és értékeli a tüneteket, a vizsgálati eredményeket.	Ismeri a reumatológiai betegségek etiológiai tényezőit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, patomechanizmusait, felosztását, csoportjait, megjelenési formáit, tüneteit, diagnosztikáját, vizsgálati módszereit, terápiás lehetőségeket, a megelőzés lehetőségeit.	Törekszik a szakmai szabályok betartására és betartatására.	A tünetek értékeléseit önállóan végzi.
Elkülöníti a bőrtünetekkel járó reumatológiai betegségeket, elemzi és értékeli a tüneteket, a vizsgálati eredményeket.	Ismeri a reumatológiai betegségek bőrtüneteit, az állapotfelmérés lehetőségeit.	Törekszik a betegségek helyes/megfelelő felismerésére, elkülönítésére.	Önállóan végzi a bőrtünetekkel járó reumatológiai betegségekben szenvedők állapotfelmérését, a beteg állapotát értékeli és nyomon követi.
A speciális ápolási szükségleteket felméri és értékeli.	Azonosítja a reumatológiai betegségben szenvedő beteg speciális szükségleteit.	A betegellátás során szem előtt tartja a speciális ápolási szükségletek felmérését.	Önállóan felméri a reumatológiai betegségben szenvedő beteg szükségleteit, betegmegfigyelést végez. Önállóan végzi az ápolási anamnézis felvételét.
A fájdalom felmérését végzi, értékeli a szubjektív és objektív tüneteket. Fájdalommérő skálákat alkalmaz, azt értékeli.	Ismeri a fájdalom jellemzőit, azonosítja a szubjektív és az objektív tüneteket. Ismeri a fájdalomfelmérésének lehetőségeit.	Figyelemmel kíséri a beteg fájdalmának változását, tiszteletben tartja a beteg által jelzett panaszokat.	A beteg fájdalmát önállóan méri fel.

A mozgásrendszer alapvető funkcionális vizsgálatát végzi és elemzi. Felveszi és dokumentálja a mozgásszervi státust.	Részletesen ismeri a mozgásrendszer felépítését, anatómiai struktúráit, működését, a mozgás irányítási-szabályozási folyamatait, azok fejlődési és működési zavarait.	Törekszik a legmagasabb színvonalú szakmai ellátás biztosítására minden páciens számára.	Önállóan végzi az orvos által elrendelt funkcionális vizsgálatokat (pl. kéz funkciók, járás, testtartás, mindennapi aktivitás, stb.). A vizsgálatok dokumentációját önállóan vezeti.
A reumatológiai betegségekben használatos (betegség specifikus) speciális kérdőíveket alkalmazza és értékeli.	A reumatológiai betegségekben használatos speciális kérdőíveket (betegségaktivitási, funkcionális függetlenség mérése, életminőség mérése) ismeri és érti.	Önkritikusan végzi feladatát a kérdőívek használata és értékelése során.	Önállóan végzi a kérdőívek kitöltését, értelmezi a kapott eredményeket. A team tagjaként részt vesz az eredmények értékelésében.
A reumatológiai szakápolási dokumentációt adekvátnan vezeti, az ápolási folyamat lépéseit elemzi, értékeli.	Ismeri az ápolási tevékenységhez tartozó – a reumatológiai betegségben szenvedők speciális szükségleteit is felmérő – dokumentációt, annak tartalmát, előírásait, az adatvédelmi szabályokat.	Kritikusan figyelemmel kíséri az ápolási folyamatot.	A reumatológiai szakápolási dokumentációt önállóan vezeti, az ápolási folyamatot értékeli.
Rövid és hosszú távú ápolási tervet készít és végrehajt önálló formában és komplex rehabilitációs programba illeszkedően.	Ismeri az egyénre szabott ápolási terv készítés folyamatának szabályait, protokollját reumatológiai betegségben szenvedőknél.	Szigorúan vett szakmai-jogi-etikai kompetenciái mellett törekszik a beteg/kliens állapotának holisztikus, bio-pszichoszociális értékelésére és javítására.	Önállóan menedzseli és dokumentálja a reumatológiai betegségben szenvedő beteg teljes, egyénre szabott ápolási folyamatát.
Felméri a beteg mozgásszervi státuszát, értékeli a kapott eredményeket. A kapott eredményeket használja a beteg ízületeinek védelme, pozicionálása és mozgatása során.	Ismeri a reumatológiai betegségben szenvedő páciensek speciális mobilizálási szükségleteit, a pozicionálás, az ízületvédelem és a betegmozgatás szabályait. Ismeri a mozgásszervi státusz vizsgálatának lépéseit.	Figyelemmel kíséri a beteg állapotváltozását, tiszteletben tartja a beteg szükségleteit.	A mindennapi betegellátás során – a mozgásszervi státusz figyelembevételével – önállóan alkalmazza a beteg pozicionálást, helyesen alkalmazza a betegmozgatás, az ízületek védelme és a mobilizálás előírásait, mely során figyelembe veszi a betegbiztonság és a dolgozói biztonság szempontjait is.

Használja a reumatológiai betegségekre vonatkozó szakmai irányelveket, protokollokat, eljárásrendeket.	Ismeri a reumatológiai betegségek terápiás/kezelési módjait.	Mindennapi munkáját a szakma és minőségirányítás iránti elkötelezettség jellemzi és együttműködik a team tagokkal. Kritikusan értékeli a rendelkezésre álló ismereteket és felelősséggel hoz döntéseket.	Az orvos utasítására önállóan helyezi fel a borogatásokat, pakolásokat. Felelősséggel alkalmazza a terápiás beavatkozásokat (elektroterápiás kezelések – TENS, UH). Orvosi utasítás alapján önállóan végzi az elektro- és balneoterápiás beavatkozásokat, azokat végrehajtja. A beteget megfigyeli, állapotát észleli, dokumentálja.
Használja a reumatológiai betegségekre vonatkozó szakmai irányelveket, protokollokat, eljárásrendeket.	Ismeri a reumatológiai betegségekben jellemző speciális laboratóriumi vizsgálati protokollokat, az egyes paraméterek normál és kóros értékeit ismeri.	Mindennapi munkáját a szakma és a minőségirányítás iránti elkötelezettség jellemzi.	Az orvos utasítására, vele együttműködésben részt vesz a reumatológiai betegségek laboratóriumi diagnosztikájában, az eredmények értékelésében.
Elemzi és értékeli az egyes képalkotó vizsgálati eljárásokat.	Ismeri az alapvető reumatológiai betegségekben használatos képalkotó vizsgálati eljárásokat, azok indikációit és szerepét a diagnosztikában.	Törekszik a legmagasabb színvonalú szakmai ellátás biztosítására minden páciens számára.	Az orvos utasítására önállóan végzi a betegek/hozzá tartozók felvilágosítását a kompetenciahatárok betartása mellett.
Előkészít speciális gyógyszeres terápiához, értékeli a gyógyszeres terápia hatását, mellékhatását, elhárítja a nemkívánatos eseményeket.	Ismeri reumatológiai betegségekben használatos speciális gyógyszeres terápiát, a gyógyszerek hatását, mellékhatását.	Törekszik a szakmai szabályok betartására és betartatására.	Az orvos utasítása alapján, a szakmai szabályok betartásával végzi a gyógyszeres terápiát. Önállóan monitorizálja a gyógyszerek hatását, megfigyeli a beteget/állapotváltozást, a kóros jelenséget észleli, jelzi.
Előkészít a biológiai terápiához/ kemoterápiás kezeléshez, valamint a DMARD terápiához, alkalmazza az egyes eljárásokhoz kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Ismeri a biológiai terápia/a kemoterápiás kezelés, valamint a DMARD (bázisterápia) alkalmazásának indikációját, kivitelezését.	Törekszik a szakmai szabályok betartására és betartatására.	Az orvos utasítása alapján, a szakmai szabályok betartásával önállóan végzi a gyógyszeres terápia/kezelések szakápolási feladatait. Önállóan

			monitorizálja a gyógyszerek/kezelések hatását, megfigyeli a beteg/állapotváltozást, a kóros jelenséget észleli, jelzi.
Előkészít a punkciós és injekciós beavatkozásokhoz, alkalmazza a szakápolási feladatokat.	Ismeri a reumatológiai punkciókhoz és injekciókhoz kapcsolódó speciális szakápolási feladatokat.	Törekszik a szakmai szabályok betartására és betartatására.	Az orvos utasítása alapján önállóan készít elő punkciókhoz és az intraartikuláris injekciókhoz, asszisztál a beavatkozáshoz, a beteget megfigyeli, észleli.
Felméri és értékeli a nosocomialis ártalmak kockázati tényezőit, alkalmazza a megelőzés lehetőségeit.	Ismeri a betegellátás kapcsán előforduló nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésének módjait, valamint a kórházhigiéné előírásait.	Törekszik a legmagasabb színvonalú szakmai ellátás biztosítására, valamint a betegbiztonsági kockázatok kiküszöbölésére minden páciens számára.	A nosocomialis fertőzések megelőzését irányuló előírásokat betartja és betartatja. Az orvos utasítására önállóan végzi a betegek/hozzá tartozók felvilágosítását a kompetenciahatárok betartása mellett.
ADL-funkciókat vizsgálja, felméri és értékeli.	Ismeri a reumatológiai betegségben szenvedőknél alkalmazható ergoterápiás módszereket, valamint az ADL-funkciókat, azok fejlesztési lehetőségeit.	Tiszteletben tartja a reumatológiai betegségben szenvedő páciens szükségleteit, egyéni igényeit a terápiás terv megtervezésében.	A reumatológiai betegségben szenvedőknél önállóan alkalmazza az ergoterápiás módszereket, az ADL-funkciókat fejleszti.
A pszichés támogatás során ápoláslélektani, pszichológiai, mentálhigiénés és pedagógiai ismereteit alkalmazza.	A reumatológiai betegségben szenvedők és hozzátartozóik pszichés támogatásra irányuló szükségleteit felismeri.	Tiszteletben tartja a beteg kezdeti idegenkedését az új helyzettől. Toleráns és empatikus módon viszonyul a beteghez/hozzátartozóhoz. A problémák megoldásában törekszik a mindenkori számára optimális megoldások elérésére. Megnyugtatóan, empátikusan kommunikál a beteggel/hozzátartozóval. Elfogadja a különbö-	A reumatológiai betegségekben szenvedők és családjuk pszichés vezetését a team tagjaként önállóan végzi. Ápoláslélektani, pszichológiai, mentálhigiénés és pszichoszomatikus, valamint pedagógiai ismereteit önállóan alkalmazza.

		zó kultúrkörökből érkező betegek ellátásának specialitásait, segítő, támogató kapcsolatot tart a beteggel, hozzátartozókkal.	
A klinikai és tudományos kutatások eredményeit mindennapi munkája során alkalmazza.	Ismeri a reumatológiai betegséghez kapcsolódó Nemzeti Programot, szakmai ajánlásokat, protokollokat, irányelveket.	Mindennapi munkájában törekszik a tudományos és klinikai ismeretek alkalmazására, tudása naprakészen tartására.	A team tagjaként önállóan vesz részt klinikai és tudományos kutatásokban, a protokollok, szakmai ajánlások kidolgozásában.
Kiválasztja a beteg szükségleteihez igazodó gyógyászati segédeszközöket.	Megnevezi a gyógyászati segédeszközök formáit, azok alkalmazásának szabályait.	A mindennapi betegellátás során nyitott és elkötelezett az új megoldásokra.	Önállóan végzi a gyógyászati segédeszközök alkalmazására, biztonságos és rendeltetésszerű használatára vonatkozó edukációt.
Használja a gyógyászati segédeszközök rendelkezésére jogszabályi előírásokat.	Ismeri a gyógyászati segédeszközök rendelkezésére szabályait.	Elfogadja és tiszteletben tartja a jogszabály adta kereteket, lehetőségeket.	Önállóan használja az on-line jogszabálytárat, javaslatokat fogalmaz meg.
Képes tájékozódni az egészségügyi ellátórendszerre vonatkozó jogszabályi és finanszírozási szabályokról.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszerben alkalmazott finanszírozási elveket. Ismeri a gyógyászati segédeszközökre, valamint a kúraszerű ellátásokra vonatkozó jogszabályi előírásokat.	Törekszik a szakmai szabályok és a jogszabályi előírások betartására és betartására.	A team tagjaként, együttműködésben felvilágosítást ad a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, stb. finanszírozásával, valamint a kúraszerű ellátásokkal kapcsolatban.
Elemzi és értékeli az betegellátásban résztvevők feladatait, szerepét.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer felépítését, az egyes ellátási területek működésének főbb jellemzőit.	Tiszteletben tartja a beteg kezdeti idegenkedését az új helyzet-től. Toleráns és empátikus módon viszonyul a beteghez. A problémák megoldásában törekszik a mindenki számára optimális megoldások elérésére. Megnyugtatóan, empátikusan kommunikál a beteggel.	A team tagjaként, orvos utasítására önállóan vesz részt a betegutak menedzselésében (fekvőbeteg ellátó osztály, járóbeteg szakrendelés, rehabilitáció, körzeti közösségi és otthonápolás).

A célcsoport szükségleteit figyelemmel kíséző oktatási módszereket, eszközöket alkalmaz, mellyel erősíti a beteg compliance-t és adherenciát.	Ismeri az egészségfejlesztés alapelveit. Ismeri a betegek és a hozzátartozók oktatására jellemző oktatási módszertant.	Tiszteletben tartja a beteg kezdeti idegenkedését az új helyzettől. Toleráns és empatikus módon viszonyul a beteghez. Megnyugtatóan, empatikusan kommunikál a beteggel. Elfogadja a különböző kultúrkörökből érkező betegek ellátásának specialitásait, segítő, támogató kapcsolatot tart a beteggel, hozzátartozókkal. Törekszik arra, hogy a tanácsadás során az együttműködést elősegítse.	A team tagjaként együttműködésben egészségfejlesztést és egyénre szabott tanácsadást, edukációs tevékenységet végez a (különböző életkori szakaszokban levő) reumatológiai betegek és hozzátartozók számára.
Felméri a betegbiztonsági kockázatokat, értékeli azokat és a kockázatokat minimálisra csökkentő vagy megszüntető módszereket alkalmaz.	Azonosítja a reumatológiai betegségben szenvedők számára a főbb betegbiztonsági elveket (biztonságos környezet kialakítása, esésprofilaxis, infekciók és decubitus megelőzése).	Törekszik a betegbiztonsági kockázatok minél alaposabb felmérésére, megszüntetésére.	Az életmódbeli tanácsadást, beteg felvilágosítást (biztonságos környezet kialakítása, esésprofilaxis, infekciók és decubitus megelőzése) az orvos utasítására önállóan végzi.
Kapcsolatot tart a team tagjaival, a klub vezetőjével, rendszeresen kommunikál a teamtagokkal az eredményes együttműködés céljából.	Ismeri a betegklub/terápiás csoport működésének, szervezésének, koordinálásának alapelveit.	A problémák megoldásában törekszik a mindenki számára optimális megoldások elérésére. Megnyugtatóan, empatikusan kommunikál. Törekszik arra, hogy a résztvevők együttműködését elősegítse.	A team tagjaként orvos utasítására, önállóan szervezi és vezeti a reumatológiai betegségben szenvedők számára a betegklubot/terápiás csoportot.
Saját szakterületén az egészség megőrzésére, az állapot javítására, vagy a megváltozott képességekhez történő alkalmazkodásra vonatkozó tanácsot ad.	Ismeri a reumatológiai betegségekben alkalmazandó másodlagos és harmadlagos prevenciós elveket.	Törekszik a legmagasabb színvonalú szakmai ellátás biztosítására minden páciens számára.	A team tagjaként önállóan vesz részt a reumatológiai betegségekkel kapcsolatos másodlagos és harmadlagos prevencióban.

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A reumatológiai kórképek a mozgásszervek fájdalommal és/vagy funkciózavarral járó, nemtraumás eredetű megbetegedései. Azokat a betegségeket soroljuk ide, melyek elsősorban - vagy esetenként kizárólag - a mozgásszerveken játszódnak le, tudva azt, hogy más szervek betegségei is gyakran okoznak mozgásszervi tüneteket.

A mozgásszervi megbetegedések világszerte kiemelkedő és egyre növekvő népegészségügyi problémát jelentenek, ami komoly terhet ró az egyénre, a családra és a társadalomra egyaránt. A porc- és csontbetegségben szenvedők száma folyamatosan emelkedik, aminek oka az életkor meghosszabbodásában és a civilizációs ártalmak fokozott hatásában is keresendő. Ma Magyarországon ezen betegek együttes számát mintegy kétmillióra becsüljük. Ugyanakkor azt is látnunk kell, hogy a gyulladással járó kórképek elsősorban a fiatal és középkorú felnőtteket érintik, és a gyermekeket sem kímélik. Hangsúlyozandó, hogy a mozgásszervi betegségek közül a több szervrendszert érintő poliszisztémás autoimmun kórképek és a reumatoid arthritis (RA) is értékelhetően magasabb halálozással járnak, az RA-s betegek átlagos életkora hozzávetőleg tíz évvel rövidebb, mint az átlagnépességé. Az osteoporosis (csonttrikulás) talaján kialakult combnyaktáji törések után mintegy 15–20%-os extra halálozás következik be a törést nem szenvedett, hasonló korú populációhoz képest.

A reumatológiai betegek életminősége már a betegség korai szakában jelentősen romlik, a betegek számottevő része különböző fokban mások segítségére szorul. A rövid távú keresőképzetlenség és a tartós rokkantság okai között, valamint a kapcsolódó direkt és indirekt egészségügyi költségek megoszlásában a mozgásszervi betegségek egyaránt dominálnak a keringési rendszer betegségei, a daganatok és a mentális kórképek mellett.

Az Európai Unió országaiban a reumatikus betegségek százmilliónál több polgárt érintenek, a rövid munkaképzetlenség 50%-át, a tartós munkaképzetlenség 60%-át teszik ki, és az éves direkt és indirekt költségek mintegy 240 milliárd euró nagyságrendűek (Hungarian Association of Rheumatologists et al., 2011).

A betegségek súlyán túlmenően a reumatológiai szakterület jelentőségét az utóbbi években itt végbement hallatlan fejlődés és szemléletváltozás adja. Az élő szövetek és a reumatológiai kórképek alapfolyamatainak megismerése napjainkban rendkívül gyorsan vezet el az ezeket előnyösen befolyásolni tudó evidence-based (bizonyítékokon alapuló) gyógyszerek kifejlesztéséhez és széles körű klinikai alkalmazásához. Ezt bizonyítják azok a betegségmódosító innovatív készítmények, melyeket a gyulladással járó ízületi megbetegedések vagy az osteoporosis mindennapi terápiájában sikerrel alkalmaznak.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

Az előírt elméleti és gyakorlati képzési tartalmak sikeres teljesítése.

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

10.2 Írásbeli vizsga

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A reumatológiai szakápolás alapjai

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: A vizsgatevékenység a 9. Szakmai követelmények tudáselemeinek mérésére irányul, mely komplexitása révén, a tevékenységkör során szerzett ismeretek integritására és kapcsolatrendszerének átlátására is rávilágít.

A vizsgatevékenység összesen 60 kérdésből álló, különböző típusú (például egyszeres és többszörös feleletválasztásos, eldöntendő, ok-okozati összefüggést mutató, számításos és esetbemutató alapján azonosító) feladatokat tartalmazó teszt.

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30%

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése az alábbi súlyozási szempontok figyelembevételével történik:

- Anatómiai, élettani-kórélettani kiegészítő ismeretek a reumatológia köréből – 20%
- Reumatológiai betegségek felosztása, csoportosítása, tünetek, diagnosztika és terápia, szakápolástan – 50%
- Reumatológiai betegségek kezelésével kapcsolatos egyéb ismeretek (jog, pszichológia, mentálhigiéné, etika, pedagógia, informatika, egészségnevelés, prevenció, rehabilitáció) – 30%

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Reumatológiai szakápolói tevékenység

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A) *Eredeti munkakörnyezetben végzett vizsga*

A vizsga helyszíne: reumatológiai és fizioterápiás ellátást nyújtó, III. progresszivitású szintű fekvőbeteg ellátó intézmény

A vizsgázó a gyakorlati vizsga megkezdése előtt tételt húz, melyet követően az osztályon megkezdí vizsgatevékenységét. A kihúzott vizsgafeladat betegesetének a reumatológiai betegségekre vonatkozó szakmai irányelveknek,

protokolloknak, eljárásrendeknek megfelelően kell ellátnia és dokumentálnia a reumatológiai szakápoló tevékenységhez kapcsolódó szakápolói feladatokat, majd a szakmai beszélgetés során a vizsgázónak össze kell foglalnia az adott betegséghez tartozó anatómiai/élettani/kóréletti alapokat, a kórkép lényegét, tünettannát, diagnosztikus, terápiás lehetőségeit és ápolási/szakápolási specialitásait.

A vizsgázó a tevékenységét a reumatológiai osztályon dolgozó minimum 5 éves gyakorlati tapasztalattal rendelkező ápoló felügyelete mellett végzi.

A vizsgarész során a vizsgázó megfigyelésére valós munkakörnyezetben történő munkavégzés közben kerül sor.

Az A) vizsgarész súlyaránya: 40%

Az A) vizsgarész megoldására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

B) Szituációs feladat (vizsgaremek)

A vizsga helyszíne: demonstrációs környezet/Skill labor

A szakmai követelmények alapján, vizsgaszervező intézmény által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott, beteg nélküli szituációs feladatok elvégzése, egy speciális reumatológiai szakápolói tevékenység bemutatása szimulációs eszközök használatával és szükség esetén imitátorok bevonásával.

Kötelezően elvégzendő feladat az alábbi témakörökből:

- biológiai terápia betegút tervezése
- reumatológiában használatos speciális tesztek felvétele és értékelése
- ízületek vizsgálatának módszerei és értékelése
- gyógyászati segédeszközök biztonságos és rendeltetésszerű használatának módszertana

A vizsgafeladat súlyaránya: 30%

A vizsgafeladat megoldására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A) vizsgarész: Eredeti munkakörnyezetben végzett vizsga 30 perc

B) vizsgarész: Szituációs feladat (vizsgaremek) 30 perc

10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70%

A) vizsgarész: Eredeti munkakörnyezetben végzett vizsga 40%

B) vizsgarész: Szituációs feladat (vizsgaremek) 30%

10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A) Eredeti munkakörnyezetben végzett vizsga

A gyakorlati vizsgamunka értékelése a vizsgaszervező intézmény által összeállított szempontsor alapján történik (munkaszervezés, betegbiztonság, betegoktatás, dokumentáció, szakmai beszélgetés).

B) Szituációs feladat (vizsgaremek)

A gyakorlati vizsgamunka értékelése a vizsgaszervező intézmény által összeállított szempontsor alapján történik (munkaszervezés, betegbiztonság, betegoktatás, dokumentáció, szakmai beszélgetés).

A megadott témakörből egy kötelezően végrehajtandó feladat elvégzése.

10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 60%-át elérte.

10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: a munkahelyi körülmények között végzett vizsga során, szükséges munkahelyi gyakorlatvezető vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember jelenléte is.

10.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Elméleti oktatóterem, demonstrációs terem/gyakorlóterem
- Oktatástechnikai eszközök, számítógépek perifériákkal, Internet
- Műszer és eszköztároló szekrények
- Betegazonosításhoz szükséges eszközök és dokumentáció
- A beteg mozgását segítő eszközök (járóbot, mankó, járókeret, rollátor, kerekesszék, kapaszkodó)
- Gyógyászati segédeszközök (kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök)
- A betegmozgatás eszközei: betegemelő, fordítókorong, betegsúsztató
- Pakolásokhoz, borogatásokhoz szükséges eszközök
- Az intézményen belüli betegszállítás eszközei (betegszállító kocsik, kerekesszék)
- Kötszerek (vatta, papírvatta, törülők, különböző méretű gézpólyák, mull-lapok, rugalmas pólyák, rögzítő anyagok)
- A testi higiéne és a személyes gondoskodás biztosításához szükséges eszközök, anyagok, fürdető szék/ágy
- Egyéni védőeszközök (orr-szájmaszk, sapka, védőszemüveg, gumikesztyű, ujjvédő, köpeny, lábszák)
- Kézmosáshoz, kéz-, felület-, és műszerfertőtlenítéshez szükséges eszközök, fertőtlenítőszer (bőr-nyálkahártya, kézfertőtlenítők, felület-, műszer-, eszközfertőtlenítők), fali adagolók, ágyvégi adagolók, kézfertőtlenítés hatékonyságát ellenőrző UV bokszt
- Izolálás eszközei
- Betegvizsgálathoz, vizitáshoz használatos eszközök
- A veszélyes és kommunális hulladékok gyűjtéséhez szükséges eszközök
- Dokumentációs nyomtatványok, állapotfelmérő skálák, tesztek
- Medikai rendszerek

- Egyszerű, eszközös vizsgálatokhoz, vitális paraméterek méréséhez szükséges eszközök: vérnyomásmérők, fonendoszkópok, pulzoximéter, vércukormérő, hőmérők, testsúly, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközei
- Anatómiai szemléltető ábrák és modellek
- Egészségfejlesztés témájú szemléltető ábrák, kiadványok, digitális ismeretterjesztő anyagok
- Digitális tananyagok
- Ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok (injekciózás)
- Az ápolói beavatkozások eszközei: gyógyszereléshez, vérvételhez, injekciózáshoz szükséges eszközök (biztonsági rendszerrel ellátott tűk, tűharang is), gyógyszerelő kocsi/gyógyszerszekrény, gyógyszerek, injekciózás gyakoroltatására alkalmas fantomok, vérvételi kar
- Infúzió adásához szükséges eszközök (szerelékek, infúziós készítmények, infúziós állvány, fecskendő és volumetrikus infúziós pumpa, bejuttatás eszközei)
- Sebkezelés, kötözés eszközei: Felszerelt kötöző kocsi, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, decubitus imitációs készlet
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai
- Inhalációs terápia, porlasztók, nebulizátorok, spirométer, légzési fizioterápia eszközei
- Mulázsok és imitációs készletek (szubkután és intramuszkuláris, intraosseális, intravénás, gége és légső, mellkas, sebimitációs)
- Parenteralis táplálás eszközei
- Laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételi eszközök
- Diagnosztikai eszközök (pulzoximéter, vérnyomásmérő, fonendoszkóp, hőmérők, vércukorszintmérő, 12 elvezetéses EKG-készülék)
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai, a monitorhoz EKG és paraméter szimulációs jelgenerátor
- Elektroterápiás eszközök (UH, TENS)
- A sürgősségi állapotok ellátásának oktatási eszközei: felnőtt és gyerek BLS fantom, gyakorló AED, egyszerű légútbiztosításra alkalmas supraglottikus eszközök (oropharyngealis tubus, nasopharyngealis tubus, laryngealis maszk) méretenként és gyakorló fantom, öntelődő lélegeztető ballon-maszk rezervoárral (felnőtt és csecsemő), légúti leszívás eszköze, leszívó katéterek, lélegeztetőgép, idegen test fogó. Legalább BLS szintű fantom. Tourniquet, intraosseális gyakorló fúró torzóval, Sürgősségi táskák legalább 2 darab, sürgősségi műszerelő/gyógyszerelő kocsi. Hordágy.
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

10.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja és feltételei: -

10.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: A GDPR-nak megfelelően előkészített betegdokumentáció, beleegyező nyilatkozatok. Az eszközök, gépek használati leírata, utasításai a karbantartásról és a hibakódokról.

A projekt feladat teljesítéséhez a 11.5 pont alatt felsorolt eszközök használhatók.

10.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek

Elméleti és gyakorlati képzési idő aránya: 30% - 70%